

WANNEER ERVAREN MENSEN FINANCIËLE STRESS?

Wat is financiële stress?

Financiële stress omvat vier aspecten: het ervaren van een tekort aan financiële middelen en een gebrek aan controle wat zorgt voor financiële zorgen en een korte-termijn focus.

Het onderzoek

Het onderzoek richt zich op factoren die samenhangen met financiële stress. Vanuit het LISS-panel vulden 1.114 respondenten een vragenlijst in over het ervaren van financiële stress. De antwoorden van deze vragenlijst zijn gekoppeld aan economische, demografische en psychologische kenmerken. De nadruk in het onderzoek lag op het onderzoeken van de samenhang van financiële stress met economische kenmerken: spaargeld, inkomen, schulden, inkomensschommelingen en het hebben van werk. Nieuw aan dit onderzoek is dat ook gekeken werd naar de combinatie van deze factoren, terwijl eerder onderzoek vooral keek naar losse factoren. Het volledige onderzoek is hier te vinden: <https://doi.org/10.1016/j.jbef.2024.100933>.

01

Spaarbuffer ✓

Er werd gekeken of mensen voldoende spaarbuffer hadden, op basis van een afgeleide van de Nibud-norm. Onvoldoende spaarbuffer hing samen met meer financiële stress. Dit verband was sterker dan bij andere factoren en gold voor zowel lage als hoge inkomens.

Geld gebrek

Geen grip

Financiële stress

Piekeren & zorgen

Focus op hier & nu

02

Inkomen ✓

Het inkomen werd per huishouden berekend en gecorrigeerd voor de grootte van het huishouden. Een lager inkomen hing samen met meer financiële stress.

05

Inkomensfluctuaties ✗

Er werd onderzocht of fluctuaties in inkomen samenhangen met financiële stress. Er werd in dit onderzoek geen verband gevonden.

03

Aantal schulden ✓

Er werd gekeken naar het aantal schulden en het totale schuldbedrag. Meer afzonderlijke schulden hingen samen met meer financiële stress, terwijl het totale schuldbedrag geen voorspeller was. Dit gold voor zowel hoge als lage inkomens.

06

Persoonlijkheid ✗

Er werd gekeken naar persoonlijkheidstrekken van de Big Five: extraversie, meegaandheid, emotionele stabiliteit, consciëntieusheid en openheid. Geen van deze trekken hingen samen met financiële stress.

04

Werkloosheid ✓/✗

Er werd onderzocht of het hebben van werk samenhangt met financiële stress. Voor mensen met een laag inkomen hing werkloosheid samen met meer financiële stress. Voor mensen met een hoger inkomen werd dit verband niet gevonden.

07

Overige factoren ✓

Er werd ook gekeken naar leeftijd, geslacht, opleidingsniveau en het aantal leden van het huishouden. Al deze kenmerken hingen samen met financiële stress.

Conclusie

Om financiële stress effectief te verklaren, is het belangrijk om naar de gehele situatie van een huishouden te kijken. Inkomen speelt hierbij een rol, maar verklaart slechts een deel van de stress. Door inkomen, de beschikbare spaarbuffer en de schulden in combinatie te benaderen, ontstaat een vollediger beeld van wat financiële stress verklaart en hoe die het beste kan worden aangepakt.